

دسانتیس به نفع ترامپ کنارت رفت

ران دسانتیس، فرماندار ایالت فلوریدا، کارزار خود را برای نامزدی حزب جمهوری خواه در انتخابات ریاست جمهوری متوقف و از رئیس جمهور سابق آمریکا حمایت کرد. دسانتیس کناره گیری خود را از رقابت های انتخاباتی در فیلمی در توئیتر با نقل قولی از وینستون چرچیل، نخست وزیر بریتانیا در زمان جنگ جهانی دوم اعلام کرد که البته به گفته مورخان جعلی است و مربوط به چرچیل نیست. او در این نقل قول جعلی نوشت: در راهی رقابت دیگری باز بگذارید. موفقیت، نهایی نیست و شکست، کشنده نیست. این شجاعت ادامه دادن است که مهم است. فرماندار فلوریدا همچنین با اذعان به اینکه پس از کسب مقام دوم در آیووا، جایی که با ۳۰ امتیاز از ترامپ شکست خورد، مسیر روشنی برای پیروزی وجود ندارد، استدلال کرد که ترامپ نسبت به جو بایدن، رئیس جمهوری فعلی ایالات متحده، گزینه بهتری برای ریاست جمهوری آمریکا محسوب می شود. وی افزود: برای من واضح است که اکثریت رای دهندگان مقدمه ای جمهوری خواه، می خواهند به دونالد ترامپ فرصت دیگری بدهند. اگر کاری می توانستیم انجام دهم تا نتیجه مطلوبی داشته باشم، شامل برنامه های بیشتر در کارزار انتخاباتی و مصاحبه های بیشتر، آن را انجام می دادم. بیشتر نیز ویوک رامسوامی در پی کسب نتایج مایوس کننده در آیووا کنار کشید و از ترامپ حمایت کرد.

نماینده های فلسطین و اسرائیل در بروکسل

منابع رسانه ای از حضور وزرای خارجه تشکیلات خودگردان فلسطین در بروکسل در راستای برگزاری نشست های جداگانه با اعضای اتحادیه اروپا خبر دادند. دیروز اعلام شد بناسنت ۲۷ وزیر خارجه اتحادیه اروپا ابتدا وزرای خارجه اتحادیه اروپا با اسرائیل کانس، وزیر خارجه اسرائیل و سپس با ریاض المالکی، وزیر خارجه دولت تشکیلات خودگردان فلسطین، به تتهایی و جداگانه ملاقات کنند و دیدار مستقیمی بین کانس و المالکی نباشد. طبق این گزارش، کانس و المالکی همچنین امروز در نشست شورای روابط خارجی اتحادیه اروپا در بروکسل به صورت جداگانه سخنرانی خواهند کرد. وزیران خارجه عربستان سعودی، اردن، مصر و دبیرکل اتحادیه عرب نیز در این نشست حضور خواهند داشت.

ناید به دام جنگ اسرائیل بیفتیم

نبیه بری، رئیس پارلمان لبنان، با اشاره به تلاش های اسرائیل برای گسترش جنگ اظهار کرد: با توجه به حمایتی که از سوی آمریکا و جامعه جهانی از آن (اسرائیل) در جنگ کشتار جمعی که علیه نوار غزه آغاز کرده، وجود دارد، شرایط برایش مناسب است. بری تأکید کرد: لبنان نباید به دامی که اسرائیل پهن کرده، بیفتد و طوق زمان بندی آن وارد جنگ شود. وی افزود: این تلاش ها با گسترش دامنه حملات اسرائیل علیه لبنان که از مناطق دور از نوار مرزی فراتر رفته و نیز حملات عمده اش علیه غیرنظامیان و همینطور تهدیدهای افسران و طرح هایی درباره تدابیر مشخصی در منطقه مرزی که به دنبال جلب حمایت ها از آنها بوده و در راستای منافع خودش است، نمایان می شوند، البته تمامی این طرح ها از نظر لبنان مردود هستند و هم به نمایندگی (اموس) هوکشتاین (فرستاده آمریکا) و هم دیگر فرستاده ها تأکید شد که لبنان به قطعنامه ۱۷۰۱ و اجرای آن پایبند است و اسرائیل نیز باید به اجرای آن پایبند باشد.

این زمینه سرمایه گذاری هنگفتی کرده اند، توسعه بی رویه مفهوم دفاع مشروع می تواند بسیار مخاطره برانگیز باشد. این امر برای ایران ملموس تر است چرا که این ظرفیت به صورت تاریخی برای ایران وجود داشته است و در صورت دست یازیدن به اینگونه اقدامات، ممکن است این زمینه تاثیرگذاری تاریخی خدشه بردار و ترمیم آن نیز بسیار دشوار است. با توجه به این روند، ایران باید از سوق دادن اقداماتش علیه این گروه ها به سمت مفاهیم پیش دستانه به ویژه دفاع مشروع پیشگیرانه جلوگیری کند.

در نهایت اگر به هر دلیل، توسل به نیروهای مسلح در تقابل با این گروه ها تنها راه بود، باید به تطبیق نسبی این اقدامات با برخی از اصول حقوق بین الملل پرداخت تا هزینه آن برای ایران به حداقل برسد. به طور کلی ایران باید رضایت کشور میزبان را جلب نماید ولی در صورتی که دولت میزبان نمی تواند یا نمی خواهد رضایت به این امر بدهد، باید همه راه های مسالمت آمیز و دیپلماتیک را زنجیروار طی کرد تا در صورت عدم نتیجه، اقدام نظامی تا حدودی موجه شود. طی کردن این مسیر از طریق دولت میزبان، دول ثالث، سازمان های منطقه و در نهایت از طریق سازمان ملل متحد و شورای امنیت صورت می گیرد. در این صورت و با عدم حصول نتیجه، اقدام نظامی می تواند تا حدی موجه جلوه کند. این رویکرد مبتنی بر دیپلماسی اقتاع است تا هزینه های بین المللی اقدام نظامی در حد زیادی کاهش یابد.

و جلوگیری از ورود ناآرامی ها به نزدیکی مرزهای کشور کرده بود، ناچار شد تا اثری مضاعفی را به کار بسته و از اجماع احتمالی پاکستان و عراق علیه ایران جلوگیری کند؛ موضوعی که حتی امروز نیز سایه آن به طور کامل از سر کشور کنار نرفته است.

همچنین ایران در حالی پایگاه گروه تروریستی جیش العدل در خاک پاکستان را هدف قرار داد که روز پیش از آن، حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه در حاشیه اجلاس داووس در سوئیس، با نخست وزیر موقت این کشور دیدار کرده بود؛ همزمان هیئتی پاکستانی با همراهی سفیر کشورمان در اسلام آباد در جایبار حضور داشت؛ حسن کاظمی قمی، نماینده ویژه رئیس جمهور در امور افغانستان و رئیس نمایندگی ایران در کابل در پاکستان حضور داشت و از همه مهمتر و قابل تأمل تر آنکه، یک رزمایش نظامی مشترک دریایی میان دو کشور در حال برگزاری بود که شاید موارد بالا بر کیفیت واکنش اسلام آباد در مقابل تهران تأثیر فراوانی داشت و نشان داد، تعاملات گسترده و تبادل متعدد هیئت های دیپلماتیک، این اطمینان و تضمین را در روابط دو جانبه با ایران ایجاد خواهد کرد تا این کشور پیش از هرگونه اقدام مرتبط با همسایگان، آن ها را نسبت به آنچه در صد اجرایی آن است، مطلع کند. همچنین شاید بتوان اینگونه برداشت کرد که همین عدم اطمینان موحب شده است تا به رغم برگزاری نشست کمیته امنیت ملی و تصمیم اسلام آباد برای بازگشت به روال عادی مناسبات با تهران و از سرگیری روابط دیپلماتیک، سفیر این کشور هنوز به ایران بازنگشته است و در نتیجه سفیر ایران تا این لحظه در تهران حضور دارد، هر چند وزارت امور خارجه کشورمان روز گذشته از توافق تهران و اسلام آباد برای بازگشت سفرا به محل مأموریت شان تا پیش از ۶ بهمن خبر داد. دیگر آسیب اقدام نظامی یکجانبه ایران در خاک پاکستان نیز متوجه افکار عمومی دو کشوری است که طی سال های طولانی روابط، ارتباطات انسانی و فرهنگی فراوانی را میان خود شکل داده و کارشناسان حوزه شبهه قاره در کشور بر این امر اذعان دارند که مردم پاکستان، بیشترین قربان فرهنگی و احساسی را در میان همسایگان نسبت به مردم ایران دارند. شاید اگر یک هفته پیش از این اقدام نظامی، خبری مبنی بر آتش زدن پرچم های ایران در کنار پرچم اسرائیل به عنوان دشمن در پاکستان منتشر می شد، کسی در تکذیب آن تردید نمی کرد اما امروز شاهد هستیم که فضای سنگینی در رسانه های این کشور علیه ایران شکل گرفته است. همچنین در همین فضا، این خبر در رسانه های پاکستانی منتشر شد که اسلام آباد یکی از فرماندهان ارشد تیپ زینبیون را در شهر کراچی بازداشت کرده و مدعی است وی برای یکی از کشورهای همسایه در خصوص ترور افراد مذهبی در این کشور فعالیت داشته است؛ خبری که نگرانی از آغاز موج تنش میان مذهبیین این کشور را با اقلیت شیعه مذهب به همراه داشت و این موضوعی نیست که ایران از آن استقبال کند.

در خصوص حمله موشکی سپاه به مواضع گروهک تروریستی جیش العدل، بیان این نکته نیز حائز اهمیت به نظر می رسد که جمهوری اسلامی ایران همواره اصل بازدارندگی فعال را به عنوان دکنترین نظامی خود اعلام کرده است و هیچ گاه از مفاهیمی همچون دکنترین دفاع پیش دستانه که ایالات متحده از آن برای حمله به افغانستان و عراق استفاده کرده و این حق را برای خود قائل بوده تا گروه هایی که واکنشگتن آن ها را علیه منافع خود ارزیابی کرده است، در فرامرز مورد هدف قرار دهد، تبعیت نکرده است، همین امر نیز موجب خواهد شد تا در خصوص راهبرد نظامی ایران نیز ابهاماتی در سطح منطقه و بین الملل ایجاد شود. پس از تحولات روزهای گذشته، این واقعیت نیز قابل انکار نیست که فضای حاکم بر روابط ایران با دو همسایه مهم خود یعنی عراق و پاکستان، دست تهران را برای اقدامات مشابه احتمالی بعدی خواهد بست و در زمانی که دایره تنش در خاورمیانه به شدت در حال افزایش بوده و همزمان با آنکه ایران در حال دست و پنجه نرم کردن با تبعات اقدامات نظامی خود بود، اسرائیل بار دیگر از فرصت استفاده کرده و یکی از فرماندهان عالی رتبه سپاه پاسداران و ۱۴ همراه او را در دمشق مورد هدف قرار داد، مشخص نیست که تهران چگونه و با چه راهبردی خواهد توانست به این اقدام رژیم صهیونیستی پاسخ دهد.

عملکردی دول مخالفش علیه او می شود. کما اینکه در حمله اخیر پاکستان، شاهد این مورد بودیم. برای این منظور کافی است به لیست حامیان و متحدان ایران در منطقه نگاهی شود. قریب به اتفاق متحدان ایران را گروه های غیردولتی مستقر در خاک دولت های منطقه تشکیل می دهند. حزب الله، حشد الشعبی، انصارالله و خیل عظیمی از گروه های دیگر از مصادیق این متحدان غیردولتی هستند. تفسیر موسع ایران از ماده ۵۱ و توسل به آن در جهت دفع گروه های تروریستی، باعث توسل متقابل دول مخالف ایران برای هدف قرار دادن گروه های غیردولتی متحد ایران می شود. حتی ممکن است به مانند حمله اخیر پاکستان منجر به اقدام نظامی در خاک ایران علیه یک گروه غیردولتی شود. بنابراین توسعه حق دفاع مشروع در یک فرایند زمانی بلندمدت می تواند بر عکس عمل کند و زمینه محدود کردن گستره عملیاتی ایران را با هدف قرار دادن گروه های متحد ایران و یا حتی نقض حاکمیت کشور یا هدف قرار دادن برخی گروه ها در خاک ایران را فراهم آورد. و رای این موارد، ایران با همسایگان و کشورهای منطقه دارای پیوندهای نزدی، فرهنگی، زبانی و مذهبی بسیار است. این اشتراکات در صورت دست زدن به اقدامات نظامی متعدد می تواند مورد خطر قرار گیرد و افتراقات را پررنگتر سازد. به ویژه که پررنگ ساختن این افتراقات در عمل به سیاست اصلی برخی دول منطقه ای و فرماندهان تبدیل شده است. بنابراین در دوره ای که دیپلماسی عمومی بسیار مورد توجه است و بسیاری از دول در

منکر تشکیل عرف بین المللی پیش از منشور در این مورد هستند اما برخی دیگر از حقوقدانان که حتی مخالف تفسیر موسع هستند، تأکید دارند که آنچه تحت عنوان دفاع مشروع قبل از سال ۱۹۴۵ میلادی وجود داشت، فراتر از دفاع مشروع مندرج در ماده ۵۱ منشور سازمان ملل است. به همین دلیل در یک سلسله نظام مشروعیت محور و منحصر در باب قیاس این دو برداشت از دفاع مشروع، دفاع پیش دستانه به نسبت دفاع پیشگیرانه دارای مقبولیت و مشروعیت بیشتری است.

ایران اقدامات اخیرش علیه این گروه ها در خاک کشورهای همسایه را به طور ضمنی متکی بر حق دفاع مشروع پیش دستانه علیه گروه های غیردولتی عنوان کرده است. این امر بر استدلال هایی از قبیل نظریه انباشت رویدادها (حملات متعدد و کوچک گروه های غیردولتی)، نظریه دولت ناتوان یا نامتمایل (ناتوانی یا عدم تمایل دولت میزبان گروه های تروریستی) و اصل طی کردن همه مسیرهای دیپلماتیک (برای آگاهی دولت میزبان، دول منطقه و شورای امنیت) تکیه دارد. همانگونه که عنوان شد، اقدام در چارچوب دفاع مشروع پیش دستانه دارای مشروعیت تام نیست اما به وضوح دارای مقبولیت بیشتری نسبت به دفاع پیشگیرانه است.

اما مواردی وجود دارد که توسل به این تفسیر موسع از مفاهیم برای ایران دشوار می سازد و ممکن است به مانند دامی عمل کند که باعث گسترش حوزه

ژنی جدید ایسران

ک های تروریستی چه راهبردی در پیش گرفته است؟

خبری خود در رابطه با حمله به اهدافی در خاک پاکستان گفت، این حمله «یک ضرورت آتی» برای مقابله با تروریست های آماده عملیات که شاید «تنها نیم ساعت» تا مرز فاصله داشتند، بوده است؛ این سخنان سخنگوی دستگاه دیپلماسی احتمالاً به صورت ضمنی به این مسئله نیز اشاره دارد که در نتیجه این ضرورت، این نهاد نسبت به آنچه در حال وقوع بود، مطلع نشده است. این اظهارات همچنین می تواند پاسخی به بخشی از افکار عمومی پاکستان باشد که نسبت به عدم اطلاع دولت خود از این عملیات نظامی خشمگین هستند. وزارت خارجه عراق بهامداد چهارشنبه و بلافاصله پس از انتشار خبر عملیات نظامی سپاه پاسداران در این کشور، خبر داد که شکایت رسمی علیه ایران را به سازمان ملل و شورای امنیت ارائه داده است. بغداد توضیح داد که با ارسال دو نامه مشابه به دبیرکل سازمان ملل متحد و رئیس شورای امنیت از طریق نمایندگی دائم عراق در نیویورک، این شکایت را اعلام وصول کرده است. همچنین یکی دیگر از نتایج این اقدام که عراق آن را «نقض تمامیت ارضی» خود عنوان کرد، این است که پس از هفته ها تمرکز افکار عمومی جهان بر موضوع فلسطین، بار دیگر با شکایت عراق و اجلاس فوق العاده اتحادیه عرب، اذهان بار دیگر متوجه «پروژه امنیت سازی» ایران شد و حتی دستگاه دیپلماسی کشور که پس از ۷ اکتبر تمام تلاش خود را متوجه دفاع از فلسطین و کنترل تنش در منطقه

چراکه برای بیش از یک دهه است که حکومت بشار اسد برای مبارزه با نیروهای اپوزیسیون و تکفیری در خاک خود به ایران وابسته است و علاوه بر این، ترکیه نیز بارها به بهانه مبارزه با گروه های تروریستی، به اقدامات یکجانبه در این کشور دست زده است. با این حال ایران در حالی مواضع داعش را در پاسخ به حمله تروریستی این گروه در کرمان، در ادلب سوریه هدف قرار داد که دو مقام امنیتی آمریکایی بیشتر در گفتگو با روتترز اعلام کرده بودند که کاخ سفید شواهدی در دست دارد که نشان می دهد کشته شدن بیش از صد شهروند ایرانی در سالگرد شهادت سردار سلیمانی از سوی داعش مستقر در افغانستان صورت گرفته است.

چه تبعاتی در انتظار تهران است؟

ابهام در خصوص اقدامات نیروهای مسلح در حملات موشکی که طی ۲۴ ساعت، سه همسایه ایران را هدف قرار داد، از این سوال مهم سرچشمه می گیرد که آیا حجم و نوع واکنش عراق و پاکستان، پیش از اقدام نیروهای مسلح کشور مورد ارزیابی قرار گرفته و نهاد های مرتبط همچون وزارت امور خارجه که کارشناسان آن نسبت به فضای حاکم بر حکومت و افکار عمومی اشرف کامل دارند، طرف مشورت قرار گرفته بودند یا خیر. ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه در نشست

